

Die Zwangsaussiedlung der Deutschen und ihre Widerspiegelung in den gegenwärtigen tschechisch-deutschen Beziehungen

Auswahlbibliographie zu Zeitschriftenaufsätzen und Beiträgen in Sammelbänden aus den Jahren 1945-2003. Die Titel sind nach formalen Gesichtspunkten in fünf Gruppen und innerhalb der Gruppen alphabetisch geordnet. Die Teile I-IV enthalten eine repräsentative Auswahl zum Thema. Teil V enthält eine Auswahl an Dissertationen, Diplom- und Magisterarbeiten^aus den elektronischen datenbanken tschechischer und ausländischer Hochschulen.

Bearbeiterin: *Slavěna Rohlíková*

(eine Fassung mit Übersetzungen der tschechischen Titel ist in Vorbereitung und demnächst bei Zeitgeschichte-online verfügbar)

Gliederung:

I. Monografien, Sammelbände

II. Dokumente, Reden

III. Erinnerungen, Tagebücher und Zeitzeugenberichte

IV. Belletristik, Bibliografien

V. Nichtpublizierte Arbeiten (Dissertationen, Diplom- und Magisterarbeiten)

I. Monografie, sborníky

1

ANGEKOMMEN! - Angenommen? : Flucht und Vertreibung 1945-1995 : [Kongress]. Karlsruhe, 1995 / Red. Karl-Peter Krauss. - Stuttgart : Haus der Heimat des Landes Württemberg, 1996. - 112 s.

2

ARNDT, Werner: Die Flucht und Vertreibung : Ostpreußen, Westpreußen, Pommern, Schlesien, Sudetenland. - Friedberg : Podzun-Pallas-Verl., 1984. - 263 s.

3

BACHSTEIN, Martin K.: Wenzel Jaksch und die sudetendeutsche Sozialdemokratie. - München ; Wien : Oldenbourg, 1974. - 306 s.

4

BEDNÁŘ, František: The transfer of Germans from Czechoslovakia from the ideological and ecclesiastical standpoint. - Prague : Kalich Protestant Publ., 1948. - 63 s.

5

Edvard BENEŠ elnöki dekrétumai, avagy, A magyarok és a németek jogfosztása = Edvard Beneš Präsidentendekrete oder die Rechtsberaubung der Ungarn und Deutschen / Ed. János Kövesdi. - Pozsony [Bratislava] : Pannónia, 1996. - 335 s.

6

BIMAN, Stanislav - CÍLEK, Roman: Poslední mrtví, první živí. - Ústí n.Labem : Severočeské

nakl., 1989. - 244 s. : fotogr.

7

BÖDDEKER, Günter: Die Flüchtlinge : die Vertreibung der Deutschen im Osten. - 2. Aufl. - Frankfurt a.Main : Ullstein, 1996. - 496 s.

8

BÖHMEN und Mähren / Hrsg. v. Friedrich Prinz. - Berlin : Siedler, 1993. - 543 s. : fotogr. - (Deutsche Geschichte im Osten Europas)

9

BOSL, Karl: Das Jahr 1945 in der Tschechoslowakei : internationale, nationale und wirtschaftlich-soziale Probleme. - München : Oldenbourg, 1971. - 316 s. : tab.

10

BRAND, Walter: Die sudetendeutsche Tragödie. - Lauf b.Nürnberg : R. Zitzmann, 1949. - 63 s. - (Ackermann-Schriften für Kultur, Wirtschaft und Politik ; Nr. 1)

11

BRANDES, Detlef: Der Weg zur Vertreibung 1938-1945 : Pläne und Entscheidungen zum Transfer der Deutschen aus der Tschechoslowakei und aus Polen / Mit einem Vorw. v. Hans Lemberg. - München : Oldenbourg, 2001. - xiv, 499 s. - (Veröffentlichungen des Collegium Carolinum ; Bd. 94)

12

BRÜGEL, Johann Wolfgang: Tschechen und Deutsche. 2, 1939-1946. - München : Nymphenburger Verlagshandlung, 1974. - 324 s.

13

Die BRÜNNER Deutschen und ihre Vertreibung : eine Zusammenfassung aus historischer Sicht. - Stuttgart : BRUNA, 1996. - 51 s.

14

CESTA do katastrofy : česko-německé vztahy 1938-1947 : referáty z 3. konference česko-německé historické komise : [Konference]. Štířín u Prahy, 7.10.1992-9.10.1992 / Ed. Ivona Řezanková, Václav Kural. - Praha : Ústav mezinárodních vztahů, 1992. - 188 s.

15

ČECHY a Sasko v proměnách dějin = Böhmen und Sachsen im Wandel der Geschichte : [Konference]. Ústí nad Labem, 10.11.1992-11.11.1992 / Uspoř. Kristina Kaiserová. - Ústí n.Labem : Univ. J. E. Purkyně, 1993. - 473 s. - (Acta Universitatis Purkynianae. 1/1993. Philosophica et historica : Slavogermanica ; 2)

16

ČELOVSKÝ, Bořivoj: Mnichovský syndrom. - Ostrava : Syndikát novinářů, 1997. - 220 s.

17

ČESKO-NĚMECKÉ vztahy: česká stanoviska : sborník : [Konference]. Praha, 29.9.1998. - Praha : Kruh občanů České republiky vyhnáných v r. 1938 z pohraničí, 1998. - 157 s.

18

ČESKO-NĚMECKÉ vztahy 1945-2000 : sborník : [Konference]. Praha, 19.11.1999. - Praha : Kruh občanů České republiky vyhnáných z pohraničí, 1999. - 92 s.

19

ČEŠI a Němci cestou dialogu = Deutsche und Tschechen Weg des Dialogs : [Konference]. Jihlava, 29.3.1996-31.3.1996 / Vyd. Nadace Bernarda Bolzana. - Praha : Prago Media News, 1996. - 257 s.

20

ČEŠI a Němci dříve a dnes : problémy národní identity a vzájemných vztahů Čechů a Němců : sborník statí ze semináře : [Seminář]. Krnov 14.9.2000. - Opava : Open Education & Sciences, 2000. - 222 s., obr. příl. - Res. něm.

21

ČEŠI a Němci historická tabu = Tschechen und Deutsche historische Tabus : [Konference]. Jihlava, 3.1994. - Praha : Prago Media, 1995. - 349 s. : fotogr.

22

ČEŠI a Němci věční sousedé = Tschechen und Deutsche ewige Nachbarn : [Seminář]. 11.1992. - Praha : Prago Media, 1993. - 168 s., fotogr.

23

ČEŠI a Němci ztracené dějiny? = Tschechen und Deutsche verlorene Geschichte? : [Konference]. Jihlava, 3.1995. - Praha : Prago Media, 1995. - 406 s.

24

ČEŠI, Němci, odsun : diskuse nezávislých historiků / K vyd. připr. Bohumil Černý, Jan Křen, Václav Kural, Milan Otáhal. - Praha : Academia, 1990. - 368 s.

25

ČEŠI ve Střední Evropě / Sest. Milan Kubes, Ivana Šustrová. - München : Tschechischer Nationalausschuß in Deutschland, 1988. - 222 s.

26

ČÍTANKA odsunutých dějin / Uspoř. Petr Pithart, Petr Příhoda ; Vyd. Nadace Bernarda Bolzana. - Praha : Prago Media News, 1998. - 266 s. - Něm. vyd.: *Die abgeschobene Geschichte*, München 1999.

27

DĚDINOVÁ, Sidonia: Edvard Beneš - der Liquidator : Dämon des Genozids an den Sudetendeutschen : Totengräber der tschechoslowakischen Demokratie / Sidonia Dedina ; Hrsg. v. Ernst Korn. - Dinkelsbühl : Eichendorf, 2000. - 423 s.

28

DEJMEK, Jindřich - KUKLÍK, Jan - NĚMEČEK, Jan: Kauza tzv. Benešovy dekrety : historické kořeny a souvislosti : tři české hlasy v diskusi. - Praha : Historický ústav AV ČR, 1999. - 101 s.

29

DEUTSCH-TSCHECHISCHE Geschichte von »München« bis »Potsdam« - eine folgenschwere Zäsur : sechs zeitgeschichtliche Berichte : Beiträge im Rahmen der Fachtagung des Institutum Bohemicum für die Zeit von Münchner Abkommen bis zum Ende des Protektorates. Nürnberg, 25.11.1988-26.11.1988 / Vorw. v. Ernst Nittner. - München : Institutum Bohemicum, 1989. - 96 s.

30

DEUTSCHE - Polen - Tschechen : Chancen der Versöhnung : Referate und Dokumentation : [Symposium]. Kamien Ślaski (Groß Stein), 9.4.1996-13.4.1996 / Hrsg. v. Rudo Wichard. - Frankfurt a.Main : Verl. der Action 365, 1998. - 285 s.

31

DEUTSCHE und Tschechen / Red. Horst Pötzsch, Carola Schüller. - 2. Aufl. - Bonn : Bundeszentrale für politische Bildung, 1993. - 56 s. - (Informationen zur politischen Bildung ; 132)

32

DEUTSCHE und Tschechen neue Hoffnung? = Češi a Němci nová naděje? : [Konference]. Jihlava, 10.4.1992-12.4.1992 / Ed. Franz Olbert, Petr Prouza. - Praha : Nadace Bernarda Bolzana, 1992. - 264 s.

33

Die DISKUSSION über die Vertreibung der Deutschen in der ČSFR / Bearb. v. Reiner Beushausen. - Marburg an der Lahn : Johann-Gottfried-Herder-Institut, 1991. - 185 s.

34

DRTINA, Prokop - HERBEN, Ivan: My a Němci : dějinný úkol strany národně socialistické při vystěhování Němců z Československa. - Praha : Čs. strana národně socialistická, 1945. - 22 s.

35

DURCH Wahrheit zur Versöhnung : tschechisch-deutsch-polnisches trinationales Symposion / Uspoř. Milan Hořínek. - Olomouc : Univ. Palackého, 2000. - 139 s.

36

ELSINGER, Reiner - WEISZ, Franz: Die historische Ursachen der Vertreibung der Deutschen aus Südmähren 1945-1946 und die völkerrechtlichen Konsequenzen. - Wien : Dachverband der Südmährer in Österreich, 1997. - 214 s.

37

ERMACORA, Felix: Die sudetendeutschen Fragen : Rechtsgutachten : mit dem Text des Vertrages zwischen der Bundesrepublik Deutschland und der Tschechischen und Slowakischen Föderativen Republik über gute Nachbarschaft und freundschaftliche Zusammenarbeit. - München : Langen Müller, 1992. - 284 s.

38

ERTL, Karl Hans: Der Prager Maiaufstand 1945. - Rosenheim : Deutsche Verlagsgesellschaft, 1996. - 32 s. - (Deutsche Geschichte im 20. Jahrhundert)

39

FALTYS, Antonín - GROUŠL, Josef - NOVÁK, Vladimír: Vývoj německé otázky po 2. světové válce a odsun Němců z Čech. - Praha : Federální ÚV ČSSPB, 1984. - 13, 17, 20 s.

40

FAUST, Fritz: Das Potsdamer Abkommen und seine völkerrechtliche Bedeutung. - 3. Aufl. - Frankfurt a.Main : Alfred Metzner, 1964. - 262 s.

41

FLUCHT und Vertreibung - zwischen Aufrechnung und Verdrängung / Mit Beitr. v. Manfred Alexander, Emilia Hrabovec [u.a.] ; Hrsg. v. Robert Streibel. - Wien : Picus, 1994. - 296 s.

42

50 Jahre nach Flucht und Vertreibung - 1945-1995 : Hypotesen und Chancen. - München : Bayerische Landeszentrale für politische Bildungsarbeit, 1995. - x, 112 s.

43

50 Jahre Vertreibung - der Völkermord an den Deutschen : Ostdeutschland - Sudetenland : Rückgabe statt Verzicht / Hrsg. v. Rolf-Josef Eibicht. - Tübingen : Hohenrain, 1995. - 510 s.

44

50 Jahre Vertreibung aus Südmähren : 50 Jahre Unrecht : zum Gedenken an die Opfer und an das Unrecht der Vertreibung aus den südmährischen Heimatkreisen Nikolsburg, Znaim, Zlabings und dem Heimatkreis Neubistritz (Südböhmen) 1945 und 1946 / Walfried Blaschka, Gerald Frodl, Reiner Elsinger, Walfried Ladner, Franz Longin. - Geislingen : Südmährischer Landschaftsrat, 1995. - 79 s.

45

GRILL, Richard: Es begann in Prag : die Wurzeln der Vertreibung. - Berg : VGB, 2000. - 254 s.

46

HABEL, Fritz Peter: Die Sudetendeutschen. - München : Langen Müller, 1992. - 261 s. : fotogr., mapy. - (Studienbuchreihe der Stiftung Ostdeutscher Kulturrat ; Bd. 1)

47

HAHNOVÁ, Eva: Sudetoněmecký problém: obtížné loučení s minulostí. - 2. rozš. vyd. - Ústí n.Labem : Albis International, 1999. - 377 s.

48

HAUNER, Milan: Czechs and Germans : yesterday and today. - Washington : Woodrow Wilson International Center for Scholars, 1991. - 32 s. - (East European Studies ; No. 30)

49

HEIMAT und Exil : Emigration und Rückwanderung, Vertreibung und Integration in der Geschichte der Tschechoslowakei : Vorträge der Tagungen des Collegium Carolinum. Bad Wiessee, 20.11.1992-22.11.1992 ; 19.11.1993-21.11.1993 / Hrsg. v. Peter Heumos. - München : Oldenbourg, 2001. - x, 278 s. - (Bad Wiesseer Tagungen des Collegium Carolinum ; Bd. 21)

50

HILF, Rudolf: Němci a Češi : susedství ve střední Evropě, jeho význam a proměny : symbióza - katastrofa - nové cesty / Přel. Dana Sandner. - Praha : Prago Media News, 1996. - 219 s. : mapy, il. - Orig. vyd.: *Deutsche und Tschechen*, Opladen 1995.

51

HOCHBERGER, Hunna - HRUŠKA, Emil: Der deutsche Hegemonialanspruch: Gefahr für Mitteleuropa : Thesen zur Entwicklung der (sudeten)deutsch-tschechischen Beziehungen. - Stuttgart : GNN, 1998. - 255 s., il.

52

HOUŽVIČKA, Václav - ZICH, František - JEŘÁBEK, Milan: Reflexe sudetoněmecké otázky a postoje obyvatelstva českého pohraničí k Německu. - Ústí n.Labem : Sociologický ústav AV ČR, 1997. - 94 s.

53

HRABOVEC, Emilia: Vertreibung und Abschub : Deutsche in Mähren 1945-1947. - 2. Aufl. - Frankfurt a.Main : Lang, 1996. - 455 s. - (Wiener Osteuropastudien ; Bd. 2)

54

HRADILOVÁ, Jana: Odsun Němců z Frývaldova po roce 1945 ve světle českých pramenů a literatury. - Jeseník : Vlastivědné muzeum, 1996. - 68 s., : 27 s. příl. - (Z historie a přírody Jesenicka ; Sv. 1)

55

HÜBL, Milan: Češi, Slováci a jejich susedé : úvahy, studie a polemiky z let 1979-1989 / Předml. František Šamalík. - Praha : Naše vojsko, 1990. - 192 s. : mapy, tab. - (Aktuality-dialogy ; Sv. 1)

56

HÝBL, František: Tragédie na Švédských šancích v červnu 1945. - Přerov : Muzeum Komenského, 1995. - 39 s. : fotogr. - Res. něm.

57

CHRIST, Herbert: Benesch und der Völkermord an den Sudetendeutschen. - Berg a.Starnberger See : Druffel, 1999. - 126 s.

58

CHURANĚ, Milan: Postupim a Československo : mýtus a skutečnost. - Praha : Libri, 2001. - 157 s.

59

CHVOJNICKÝ, F.: Problém odsunutých Němců. - Cleveland : American Committee for the Liberation of Czechoslovakia, 1955. - iii, 34 s.

60

JAKSCH, Wenzel: Benesch war gewarnt! : die abschließende Auseinandersetzung der tschechoslowakischen Exilregierung und den Sudetendeutschen in London / Hrsg. v. Almar Reitzer. - München : Das Volk, 1949. - 90 s.

61

JAKSCH, Wenzel: Cesta Evropy do Postupimi : vina a osud v podunajském prostoru / Z něm. orig. přel. Miloš Herold, Gudrun Heissigová, Milan Churaň. - Praha : Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 2000. - 417 s. - Orig. vyd.: *Europas Weg nach Potsdam*, 4. Aufl., München 1990.

62

K DĚJINÁM česko-německých vztahů : sborník / Bohemus [Toman Brod, Jiří Doležal, Milan Otáhal, Petr Pithart, Miloš Pojar, Petr Příhoda], Václav Kural, Jan Křen, Václav Vrabec, Jaroslav Opat, Miloš Hájek, Luboš Kohout, Milan Hübl, Jaroslav Mezník, Jan Šimsa, Josef Vydrář, Božena Komárková. - Praha : b.n., 1980 ; 1985. - 184 s. - Samizdat.

63

KAPLAN, Karel: Pravda o Československu 1945-1948. - Praha : Panorama, 1990. - 245 s.

64

KASTNER, Quido: Osidlování českého pohraničí od května 1945. - Praha : Sociologický ústav AV ČR, 1996. - 88 s. : příl.

65

KASTORY, Andrzej: Rewanż za Monachium : z dziejów czechosłowackej polityki wobec sąsiadów w latach 1945-1947. - Kraków : Polska Akademia Umiejętności, 1996. - 188 s.

66

KIMMINICH, Otto: Völkerrechtliche Überlegungen zu Kriegsende, Potsdam, Vertreibung : ausgewählte Beiträge. - Bonn : Kulturstiftung der deutschen Vertriebenen, 1996. - 45 s.

67

KLEINING, Gerd - WEIKERT, Josef: Sudetští Němci : etnická čistka, vyhnání / Z něm. přel. Ludmila Čajanová. - Opava : Open Education & Sciences, 2000. - 23 s. - Název orig.: *Der vergessene Völkermord im Herzen Europas*.

68

KOCIAN, Jiří : Poválečný vývoj v Československu - 1945-1948. - 2. vyd. - Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1993. - 75 s. - (Zájmové náklady) - Vyd. Historický ústav ČSAV na pomoc škole.

69

KOMLOSYOVÁ, Andrea - BŮŽEK, Václav - SVÁTEK, František: Kultury na hranici : Jižní Čechy : Jižní Morava : Waldviertel : Weinviertel. - Vídeň : Promedia, 1995. - 349 s. : obr., fotogr., mapy. - Souběž. vyd. něm.: *Kulturen an der Grenze*, Wien 1995.

70

KONFLIKTGEMEINSCHAFT, Katastrophe, Entspannung : Skizze einer Darstellung der deutsch-tschechischen Geschichte seit dem 19. Jahrhundert = Konfliktní společenství, katastrofa, uvolnění : náčrt výkladu německo-českých dějin od 19. století / Hrsg. v. der Gemeinsamen deutsch-tschechischen Historikerkommision ; Übersetz. ins Tschech. Petr Dvořáček. - München : Oldenbourg, 1996. - 91 s. - Souběž. čes. a něm. text. - České vyd.: *Konfliktní společenství, katastrofa, uvolnění*, Praha 1996.

71

KOTZIAN, Ortfried: Die Sudetendeutschen : eine Volksgruppe im Herzen Europas. - 4. Aufl. - Bonn : Bund der Vertriebenen, 1995. - 37 s. - (Kulturelle Arbeitshefte ; 16)

72

KOVÁČ, Dušan: Vysídlenie Nemcov zo Slovenska : 1944-1953. - Praha : Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 2001. - 84 s. - (Studijní materiály ÚSD AV ČR ; Sv. 8)

73

KRÁL, Václav: Die Deutschen in der Tschechoslowakei 1933-1947. - Praha : ČSAV, 1964. - 663 s.

74

KUČERA, Jaroslav: »Der Hai nie wieder so stark sein« : tschechoslowakische Deutschlandpolitik 1945-1948. - Dresden : Hannah-Arendt-Institut für Totalismusforschung an der Technischen Universität, 2001. - 158 s. - (Berichte und Studien ; 34)

75

KUČERA, Jaroslav: Odsun nebo vyhnání? : sudetští Němci v Československu v letech 1945-1946. - Praha : H & H, 1992. - 39 s. - (Panorama dějin)

76

KUČERA, Jaroslav: Odsunové ztráty sudetoněmeckého obyvatelstva : problémy jejich přesného vyčíslení. - Praha : Federální ministerstvo zahraničních věcí, 1992. - 57 s.

77

KUČERA, Rudolf: Kapitoly z dějin střední Evropy ; Češi a Němci : sborník. - München : Tschechischer Nationalausschuß in Deutschland, 1989. - 244 s.

78

KURAL, Václav: Krajanské organizace sudetských Němců v SRN : studie o sudetoněmecké otázce. 2 / ... a kol. - Praha : Ústav mezinárodních vztahů, 1998. - 224 s.

79

KURAL, Václav: Místo společenství - konflikt! : Češi a Němci ve velkoněmecké říši a cesta k odsunu 1938-1945. - Praha : Ústav mezinárodních vztahů, 1994. - 295 s.

80

KURAL, Václav: Studie o sudetoněmecké otázce / ... a kol. - Praha : Ústav mezinárodních vztahů, 1996. - 231 s.

81

KVASNIČKA, Václav: Nepolepšitelní : od Henleina k Neubauerovi. - Praha : Futura, 1996. - 88 s. : fotogr.

82

LEMBERG, Hans - FRANZEN, K. Erik: »Die Vertriebenen« : Hitlers letzte Opfer. - Berlin : Propyläen, 2001. - 280 s.

83

LINSBAUER, Andrea - BRANDTNER, Andreas Johannes: Schaffa = Šafov : 500 Jahre deutsch - 275 Jahre deutsch-jüdisch - seit 1945 tschechisch. - Langau : SOLA, 1995. - 156 s. : il.

84

LUŽA, Radomír: Odsun : příspěvek k historii česko-německých vztahů v letech 1918-1952. - Kodaň ; Vídeň : Naše cesta, 1952. - 56 s.

85

LUŽA, Radomír: The Transfer of the Sudeten Germans : a study of Czech-German relations, 1933-1962. - New York : New York Univ. Press, 1964. - xxiv, 365 s.

86

MANDLER, Emanuel: Češi i Němci : legendy, spory, realita. - Praha : Libri, 2001. - 175 s. - (Otazníky našich dějin ; Sv. 2)

87

MASKUS, Rudi: Die Vertreibung der Deutschen : mit 115 Bildern : ein fast vergessenes Kapitel der Geschichte. - Gießen : Maskus, 1999. - 252 s., fotogr.

88

MLYNÁRIK, Ján: Causa Danubius. - Praha : Danubius, 2000. - 792 s. - Res. angl. a něm.

89

MLYNÁRIK, Ján: Thesen zur Aussiedlung der deutschen aus der Tschechoslowakei 1945-1947 / Übers. aus dem Slowak. Sidonia Dedina. - München : Danubius, 1985. - 57 s. - Res. angl. - Název orig.: *Tézy o vysídlení československých Němcov*, pův. v čas. Svědectví, roč. 15, č. 57 (1978), s. 105-122 a roč. 23, č. 89/90 (1990), s. 119-136.

90

NAIMARK, Norman M.: Fires of hatred : ethnic cleansing in twentieth-century Europe. - Cambridge : Harvard Univ. Press, 2001. - 248 s.

91

NATIONALE Frage und Vertreibung der Deutschen in der Tschechoslowakei : Fakten, Forschungen, Perspektiven aus dem Abstand von 50 Jahren : [Kongress]. Linz, 1999. - Linz : Kultur Land Oberösterreich, 2000. - 175 s. - (Mitteilungen des Oberösterreichischen Landesarchivs ; 19)

92

NATIONALE Frage und Vertreibung in der Tschechoslowakei und Ungarn : 1938-1948 : aktuelle Forschungen : [Kongress]. Wien, 1994 / Hrsg. v. Richard G. Plaschka, Horst Haselsteiner, Arnold Suppan und Anna M. Drabek. - Wien : Verl. der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 1997. - xxvi, 205 s. - (Zentraleuropa-Studien ; Bd. 3)

93

NAWRATIL, Heinz: Schwarzbuch der Vertreibung 1945 bis 1948 : das letzte Kapitel unbewältigter Vergangenheit. - 7. Aufl. - München : Universitas, 1999. - 248 s. : fotogr.

94

NĚMEC, Václav: Odsun? A proč? : příspěvek k poválečnému odsunu německého obyvatelstva ze Sokolovska. - Sokolov : Okresní výbor ČSPB, 1986. - 73 s., 12 obr. příl.

95

NEUBAUER, Franz - BLUMENWITZ, Dieter - MÜLLER, Uwe: Für einen Neuanfang. - Bonn : Kulturstiftung der deutschen Vertriebenen, 1993. - 36 s.

96

NEZNÁMÉ osudy : [Seminář]. Liberec, 1997 / Vyd. Nadace Bernarda Bolzana a Nadace Friedricha Eberta. - Praha : Prago Media News, 1998. - 85 s.

97

NIEDERÖSTERREICH 1945, Südmähren 1945 : Vorträge des 14. Symposions. Hollabrunn, 4.7.1994-7.7.1994 / Hrsg. v. Ernst Bezemek, Willibald Rosner. - Wien : Selbstverlag des NÖ Instituts für Landeskunde, 1996. - x, 373 s.

98

NIELSEN, Frederic W.: Vertriebene Vertrieber in der Tschechoslowakei 1938-1946 : eine notwendige Richtigstellung und eine verspätete Vergangenheitsbewältigung / Zsgest. und komment. v. ... - Östringen : Verl. der Jugendwerkstatt Östringen, 1995. - 208 s.

99

NOVÁČEK, Silvestr: Vystěhování Němců z Brna a odsun z jihomoravského pohraničí. - Praha : Orego, 1996. - 39 s. : fotogr.

100

ODSUN - Die Vertreibung der Sudetendeutschen : Begleitband zur Ausstellung. - München : Sudetendeutsches Archiv, 1995. - 548 s. : obr. - Část. přel. z češtiny.

101

PAIKERT, G. C.: The German exodus : a selective study on the post-World War II expulsion of German population and its effects. - Hague : M. Nijhoff, 1962. - 97 s., il., tab.

102

PAUL, Ernst: Lidice - Brno - Ústí nad Labem : místa českého a německého utrpení / Úvod Miroslav Hofmann ; Přel. Sidonia Dědinová ; Doslov Miloslav Bureš. - Praha : Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1990. - 15 s. - Orig. vyd.: *Es gibt nicht nur ein Lidice*, München 1988.

103

PEROUTKA, Ferdinand: Tak nebo tak. - Praha : Fr. Borový, 1947. - 223 s.

104

PICEK, Jan: Svědomí komunistů. - Praha : Mistral, 1991. - 97 s. : mapy.

105

PITTER, Přemysl: Schuld und Sühne : vom Zusammenleben der Tschechen und Deutschen in

den böhmischen Ländern. - München : Büro der Katholischen Exiljugend für Mitteleuropa, 1965. - 27 s.

106

POLONCARZ, Marek: Internační tábor pro německé obyvatelstvo : Malá pevnost Terezín 1945-1948. - Terezín : Památník Terezín, 1997. - 61 s.

107

PRADE, Gerd Rudolf: Von der autoritären zur vaterlosen Gesellschaft. - Wien : Vindobona, 2000. - 143 s. : il.

108

PRÁVNÍ aspekty odsunu sudetských Němců : sborník. - Praha : Ústav mezinárodních vztahů, 1995. - 84 s.

109

PROCHÁZKA, Jan: Konfiskace majetku nepřátel a zrádců v ČSR. - Praha : Svoboda, 1946. - 62 s. - (Průkopníkům pohraničí ; Sv. 1)

110

PRVNÍ rok : 5.5.1945-5.5.1946 / Red. Vladimír Štěpánek. - Plzeň : Expositura min. informací, 1946. - 78 s. : fotogr.

111

PŘÍHODA, Petr - KRISEOVÁ, Eda: Ztracené dějiny / František Jedermann ; Předml. Petr Příhoda. - 2. vyd. - Praha : Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1990. - 71 s. : fotogr. - Jedermann je společný pseudonym pro Edu Kriseovou a Petra Příhodu.

112

PŘÍHODA, Petr - KRISEOVÁ, Eda - HABEL, Fritz Peter - KISTLER, Helmut: Ztracené dějiny / František Jedermann, Fritz Peter Habel, Helmut Kistler. - 1. vyd. - München : Tschechischer Nationalausschuß in Deutschland, 1987. - 173 s. - Jedermann je společný pseudonym pro Edu Kriseovou a Petra Příhodu.

113

PŘÍRUČKA o Německu : mezinárodní problematika Německa. 5, díl 4a, Problém odsunu Němců. - Praha : Ministerstvo zahraničních věcí, 1949. - 61 s. : tab., grafy.

114

PUST, Ingomar: Schreie aus der Hölle ungehört : das totgeschwiegene Drama der Sudetendeutschen. - Sersheim : Hartmann, 1996. - 172 s.

115

PUSTEJOVSKY, Otfried: Die Konferenz von Potsdam und das Massaker von Aussig am 31. Juli 1945 : Untersuchung und Dokumentation. - München : Herbig, 2001. - 575 s.

116

RADVANSKÝ, Zdeněk: Konec česko-německého soužití v ústecké oblasti 1945-1948. - Ústí n.Labem : Univ. J. E. Purkyně, 1997. - 204 s. - (Acta Universitatis Purkynianae : Studia

historica ; 25)

117

RADVANOVSKEÝ, Zdeněk: Zur Vertreibung und Aussiedlung der Sudetendeutschen aus dem Grenzgebiet Nordwestböhmens in die sowjetische Besatzungszone Deutschlands in den Jahren 1945-1946. - Ústí n.Labem : Albis International, 1993. - 26 s.

118

RASCHHOFER, Hermann - KIMMINICH, Otto: Die Sudetenfrage : ihre völkerrechtliche Entwicklung vom Ersten Weltkrieg bis zur Gegenwart. - München : Olzog, 1988. - 352 s.

119

RICHTER, Karel: Češi a Němci v zrcadle dějin. 2, Květen 1938 - do dnešní doby. - Třebíč : Akcent, 1999. - 301 s. - (Fakta)

120

RICHTER, Karel: Sudety. - Praha : Fajma, 1994. - 199 s.

121

RŮŽIČKOVÁ, Naděžda: Odsun sudetských Němců z Československa v letech 1945-1946. - Ostrava : Item, 1992. - 18 s. - Pro předmět dějepis 8. a 9. roč.

122

SAILER, Herbert: Kaplitz : Geschichte eines Städtchens im Böhmerwald : von Anfängen bis zur Vertreibung seiner deutschen Einwohner. - 3. korrig. Aufl. - Glasenbach : Sailer, 1998. - 200 s., obr.

123

SEIBT, Ferdinand: Německo a Češi : Dějiny jednoho sousedství uprostřed Evropy / Z něm. orig. přel. Petr Dvořáček. - Praha : Academia, 1996. - 464 s. - Orig. vyd.: *Deutschland und die Tschechen*, 4. aktual. Aufl., München 1998.

124

SCHICKSALSJAHRE der Tschechoslowakei 1945-1948 / Hrsg. v. Nikolaus Lobkowitz, Friedrich Prinz. - München ; Wien : Oldenbourg, 1981. - 181 s.

125

SCHMID, Karin: Staatsangehörigkeitsprobleme der Tschechoslowakei : eine Untersuchung sowie Dokumente zur Staatsangehörigkeit der deutschen Volkszugehörigen. - Berlin : Berlin-Verl., 1979. - 133 s.

126

SILAGI, Michael: Vertreibung und Staatsgehörigkeit. - Bonn : Kulturstiftung der deutschen Vertriebenen, 1999. - 166 s.

127

SKŘIVÁNEK, Milan: Odsun Němců ze Svitavska 1945-1947. - Hradec Králové : Historický klub, 1995. - 123 s., 8 s. obr. příl. - (Dissertationes historicae ; 4/1995)

128

SLEZÁK, Lubomír: Zemědělské osídlování pohraničí českých zemí po druhé světové válce. - Brno : Blok, 1978. - 189 s. : fotogr., mapy, tab.

129

SMÍŘENÍ mezi Čechy a Němci = Versöhnung zwischen Tschechen und Deutschen. - Hannover : Kirchenamt der Evangelischen Kirche in Deutschland, 1996. - 59 s. - (EKD-Texte ; 60)

130

SMUTNÝ, Jaromír: Němci v Československu a jich odsun z republiky. - Londýn : Ústav E. Beneše, 1956. - 129 s. - (Doklady a rozpravy ; Sv. 26) - Vyd. též jako součást publ.: *Svědectví prezidentova kancléře*, Praha, 1996, s. 251-334.

131

STANĚK, Tomáš: Odsun Němců z Československa 1945-1947. - Praha : Academia, 1991. - 536 s. : fotogr., tab., grafy.

132

STANĚK, Tomáš: Perzekuce 1945 : Perzekuce tzv. státně nespolehlivého obyvatelstva v českých zemích (mimo tábory a věznice) v květnu - srpnu 1945. - Praha : Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1996. - 231 s.

133

STANĚK, Tomáš: Předpoklady, průběh a důsledky vysídlení Němců z Československa 1918-1948 : studijní materiál. - Ostrava : Amosium servis, 1992. - 111 s.

134

STANĚK, Tomáš: Tábory v českých zemích 1945-1948 / Vyd. Slezský ústav Slezského zemského muzea. - Šenov u Ostravy : Tilia, 1996. - 263 s. - Res. něm.

135

STRÁNSKÝ, Jaroslav: Odsun Němců z ČSR z hlediska národního i mezinárodního. 1. a 2. část rozpravy / Úvod Jaromír Smutný. - Londýn : Ústav E. Beneše, 1953. - 35 s. ; 65 s. - (Doklady a rozpravy ; Sv. 10 a 11)

136

SUDETENDEUTSCHE - Opfer und Täter : Verletzungen des Selbstbestimmungsrechts und ihre Folgen 1918-1982 / Hrsg. v. Leopold Grünwald. - Wien : Junius, 1983. - 116 s.

137

Die SUDETENDEUTSCHEN in Nordböhmen : Situation nach 1918, Vertreibung in die Sowjetische Besatzungszone und Ankunft in Sachsen 1945/46 : Beiträge eines gemeinsamen deutsch-tschechischen Kolloquiums. Aussig an der Elbe [Ústí nad Labem], 11.6.1993 / Hrsg. v. Manfred Jahn. - Dresden : Sächsisches Druck- und Verlagshaus, 1993. - 86 s.

138

SUDETENDEUTSCHTUM gestern und heute : eine gesamtdeutsche Verpflichtung / Hrsg. v. Heinrich Kuhn ; Mit Beitr. v. Hans Schenk [u.a.]. - München : Aufstieg-Verl., 1986. - 188 s.

139

ŠEDIVÝ, Karel: Why we want to transfer the Germans. - Prague : Orbis, 1946. - 78 s.

140

TISÍC let česko-německých vztahů : data, jména a fakta k politickému, kulturnímu a církevnímu vývoji v českých zemích / Autoři: Franz Bauer, Horst Glassl, Hans-Joachim Härtel, Franz Machilek, Ernst Nittner, Rudolf Ohlbaum, Dieter Salomon ; Ed. Rudolf Kučera. - 2. rozš. a přeprac. vyd. - Praha : Panevropa, 1995. - 288 s.

141

TOMS, Jaroslav: Přehled vývoje česko-německých vztahů na území České republiky od 12. století do roku 1947. - Plzeň : Západočeská univ., 1993. - 136 s.

142

TSCHECHEN, Deutsche und der Zweite Weltkrieg : von der Schwere geschichtlicher Erfahrung und der Schwierigkeit ihrer Aufarbeitung / Hrsg. v. Robert Maier. - Hannover : Hahn, 1997. - 216 s. : il. - (Studien zur internationalen Schulbuchforschung)

143

TSCHECHISCHE Stimmen zur Vertreibung : Rückblick und aktuelle Tendenzen / Ausgew. und Komment. v. Franz Schäfer ; Beteil. Rudolf Kučera. - Bonn : Kulturstiftung der deutschen Vertriebenen, 1996. - 48 s.

144

Die TSCHECHOSLOWAKEI : das Ende einer Fehlkonstruktion : die sudetendeutsche Frage bleibt offen / Hrsg. v. Rolf-Josef Eibicht. - Berg : VGB, 1992. - 150 s. - (Deutsche Geschichte)

145

TURNWALD, Wilhelm K.: Renaissance or Decline of Central Europe : the Sudeten German - Czech Problem / Transl. by Gerda Johannsen. - Munich : Wolf & Sohn, 1954. - 89 s.

146

ÜBERLACKER, Horst Rudolf: Die Zukunft Europas und das Sudetenland : Beiträge aus gesamtdeutscher Sicht zu Fragen des Rechts und der Politik. - Tübingen : Hohenrain, 1992. - 104 s.

147

VEITER, Theodor: Kein Schlußstrich : die Sudetendeutschen und die Tschechen in Geschichte und Gegenwart. - Wien : Amalthea, 1994. - 236 s.

148

VERFEINDETE Brüder an der Grenze: Böhmen (Mähren) Niederösterreich : die Zerstörung der Lebenseinheit »Grenze« 1938 bis 1948 : ein Forschungsprojekt. - Horn : Arge Region Kultur, 1995. - 247 s.

149

VERSTÄNDIGUNG der deutschen Vertriebenen mit den östlichen Nachbarn : Vergangenheit und Zukunft / Hrsg. v. Christof Dahm. - Bonn : Kulturstiftung der deutschen Vertriebenen, 1992. - 115 s.

150

Die VERTREIBUNG der Deutschen aus dem Osten : Ursachen, Ereignisse, Folgen / Mit Beitr. v. Hellmuth Auerbach [u.a.] ; Hrsg. v. Wolfgang Benz. - Aktual. Neuausg. - Frankfurt a.Main : Fischer Taschenbuch, 1996. - 302 s.

151

VON Prag nach Sarajewo : Vertreibung und Wiedergutmachung / Hrsg. v. Roland Schnürch und Harald Thomas. - Graz : Stocker, 1996. - 143 s.

152

VYNÚTENÝ rozchod : vyhnanie a vysídlenie z Československa 1938-1947 v porovnaní s Poľskom, Maďarskom a Juhosláviou / Pre Slovensko-nemeckú komisiu a Česko-nemeckú komisiu historikov zost. Detlef Brandes, Edita Ivaničková, Jiří Pešek ; Vyd. Slovenská akadémia vied. - Bratislava : Veda, 1999. - 259 s. - Souběž. vyd. něm.: *Erzwungene Trennung*, Essen 1999.

153

Der WEG in die Katastrophe : deutsch-tschechoslowakische Beziehungen 1938-1947 / Hrsg. v. Detlef Brandes, Václav Kural. - Essen : Klartext, 1994. - 265 s.

154

ZAYAS, Alfred M. de: Anmerkungen zur Vertreibung der Deutschen aus Osten. - 3. verbess. Aufl. - Stuttgart : Kohlhammer, 1993. - 228 s.

155

ZAYAS, Alfred M. de: Nemesis at Potsdam : the Anglo-Americans and the expulsion of the Germans : background, execution, consequences / Forew. by Robert Murphy. - 2. rev. ed. - London : Routledge & Kegan, 1979. - xxvii, 268 s. : il., příl. - Něm. vyd.: *Die Anglo-Amerikaner und die Vertreibung der Deutschen*, 9. erw. u. akt. Aufl., Frankfurt a.Main 1996.

156

ZICH, František: Národnostní a etnické vztahy v českém pohraničí - obraz Čecha, Němce, Rakušana a Róma ve vědomí obyvatel. - Praha : Sociologický ústav AV ČR, 1995. - 39 s. - (Working Papers ; 96:4)

157

ZTRACENÉ dějiny aneb ziemie odzyskane? = Verlorene Geschichte oder Wiedergewonnenes Land? : [Symposium]. Praha, 13.3.1991 -14.03.1991. / Úvod Jan Křen. - Praha : Goethe-Institut ; Ośródek kultury Polskiej, 1992. - iii, 129 s.

158

ZUR Geschichte der deutsch-tschechischen Beziehungen : eine Sammelschrift tschechischer Historiker aus dem Jahre 1980. - Berlín : b.n., 1985. - 280 s.

159

ZWETTLER, Otto: Češi a Němci v Čechách a na Moravě. 2. - Brno : Akademické nakl. Cerm, 1995. - 24 s.

II. Dokumenty, projevy

160

AHRENS, Wilfried: Verbrechen an Deutschen : Dokumente der Vertreibung. - 3. Aufl. - Bruckmühl : Ahrens, 1999. - 363 s.

161

BENEŠ, Edvard: Odsun Němců : výbor z pamětí a projevů doplněný edičními přílohami / K vyd. přípr. Věra Olivová. - Praha : Společnost Edvarda Beneše, 1995. - 103 s. - (Knižnice Společnosti Edvarda Beneše ; Sv. 8)

162

BENEŠ, Edvard: Odsun Němců z Československa : výbor z Pamětí, projevů a dokumentů 1940-1947 / K vyd. přípr. Karel Novotný ; Předml. Jan Křen. - Praha : Dita, 1996. - 237 s.

163

BERLÍNSKÁ konference tří mocností. - Praha : Svoboda, 1945. - 31 s. - (Knihovnička aktualit ; 12)

164

BÍLEK, Ferdinand: Dekrety presidenta republiky a nařízení československé zahraniční vlády, vyhlášené v londýnském Úředním věstníku čsl. / Sest. ... - Praha : Právnické knihkupectví a nakl., 1946. - 99 s.

165

Der »BRÜNNER Todesmarsch« 1945 : die Vertreibung und Misshandlung der Deutschen aus Brünn : eine Dokumentation / Zsgest. v. Hanns Hertl ; Hrsg. BRUNA, Heimatverband der Brünnner in der Bundesrepublik Deutschland e. V. - Schwäbisch Gmünd : BHB-Verl., 1998. - 232 s.

166

CESTA ke Květnu : vznik lidové demokracie v Československu. I/1-2 / Miloš Klimek, Petr Lesjuk, Irena Malá, Vilém Prečan. - Praha : Nakl. Československé akademie věd, 1965. - 453 s. ; S. 457-795. - (Československo na cestě k socialismu : Dokumenty o vzniku a vývoji lidové demokracie v Československu do února 1948)

167

ČEŠI a sudetoněmecká otázka 1939-1945 : dokumenty / Ed. Jitka Vondrová. - Praha : Ústav mezinárodních vztahů, 1994. - 347 s.

168

DEKRETY presidenta republiky ze dne 21. června 1945 o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Ma_arů, jakož i zrádců a nepřátel českého a slovenského národa a ze dne 20. července 1945 o osídlení zemědělské půdy Němců, Ma_arů a jiných nepřátel státu českými, slovenskými a jinými slovanskými zemědělci. - Brno : Zář, 1945. - 15 s. - (Knižnice Činu ; Č. 1)

169

DEUTSCHES Vermögen im Ausland : internationale Vereinbarungen und ausländische

Gesetzgebung. 1 / Bearb. v. Otto Böhmer, Konrad Duden, Hermann Jansen ; Hrsg. v. Bundesministerium der Justiz. - Köln : Verl. des Bundesanzeigers, 1951. - 480 s.

170

DOCUMENTS on the expulsion of the Germans from Eastern-Central-Europe. 4, The expulsion of the German Population from Czechoslovakia / Transl. by G. H. de Sausmarez [et al.]. - Bonn : Federal Ministry for Expellees, Refugees and War Victims, 1960. - xv, 579 s.

171

DOCUMENTS on the expulsion of the Sudeten Germans / Compil. and introd. by Wilhelm K. Turnwald ; Transl. by Gerda Johannsen. - Munich : Univ. Press, 1953. - xxix, 308 s.

172

DOKUMENTATION der Vertreibung der Deutschen aus Ost-Mitteleuropa. 4, Die Vertreibung der deutschen Bevölkerung aus der Tschechoslowakei. 1-2. - München : Deutscher Taschenbuch Verl., 1984. - xiii, 357 s. ; xvi, 459 s.

173

DOKUMENTE zur Austreibung der Sudetendeutschen / Hrsg. v. der Arbeitsgemeinschaft zur Wahrung Sudetendeutscher Interessen ; Einl. und Bearb. v. Wilhelm Turnwald. - 4. Aufl. - München : Selbstverl., 1952. - 590 s. - České vyd. (výbor): *Slyšme i druhou stranu : dokumenty k vyhnání Němců z Českých zemí*, sest. Sidonia Dědinová, České Budějovice 1991.

174

DOKUMENTE zur Vertreibung der Sudetendeutschen. - München : Sudetendeutscher Rat, 1992. - 131 s. - (Mitteleuropäische Quellen und Dokumente ; Bd. 24)

175

FRANZEL, Emil: Die Vertreibung Sudetenland 1945-1946 : nach Dokumenten des Bundesministerium für Vertriebene, Flüchtlinge und Kriegsgeschädigte sowie Dokumenten aus dem Bundesarchiv in Koblenz, nach Fragebogenberichten des Bundesarchivs und Erlebnis- und Kreisberichten. - Unveränd. nach der Ausg. von 1967. - Landshut : Aufstieg, 1979. - 420 s., fotogr.

176

GRÜNWARD, Leopold: Wir haben uns selbst aus Europa vertrieben : tschechische Selbstkritik an der Vertreibung der Sudetendeutschen : eine Dokumentation / Vorwort v. Heinrich Kuhn. - München : Verlagshaus Sudetenland, 1985. - 160 s. - (Veröffentlichungen des Sudetendeutschen Archivs ; Bd. 22)

177

HABEL, Fritz Peter: Dokumente zur Sudetenfrage. - München : A. Langen und G. Müller, 1984. - 21, 503 s. : il. - (Veröffentlichungen des Sudetendeutschen Archivs)

178

HABEL, Fritz Peter: Sudetoněmecká otázka : krátký obrys a dokumentace. - München : Sudetendeutscher Rat, 1985. - 36 s. - Orig. vyd.: *Die sudetendeutsche Frage*, München, 1983.

179

HAJDU, Vavro - LÍSKA, Ladislav - ŠNEJDÁREK, Antonín: Německá otázka 1945-1963 : dokumenty a materiály. - Praha : Nakl. polit. literatury, 1964. - 715 s.

180

INTOLERANCE : Češi, Němci a Židé na Ústecku 1938-1948 : edice dokumentů z fondů Archivu města Ústí nad Labem = Intoleranz : Tschechen, Deutsche und Juden in Aussig und Umgebung 1938-1948 : Edition der Dokumente aus den Beständen des Archivs der Stadt Aussig / K vyd. přípr. Vladimír Kaiser ; Vyd. Archiv města Ústí nad Labem. - Ústí n.Labem : Albis international, 1998. - 159 s.

181

JECH, Karel - KAPLAN, Karel: Dekrety prezidenta republiky 1940-1945 : dokumenty. 1-2 / Vyd. Ústav pro soudobé dějiny ; Státní ústřední archiv. - Brno : Doplněk, 1995. - 475 s. ; S. 481-1071. : fotogr.

182

JUSTIZ im Dienste der Vergeltung : Erlebnisberichte und Dokumente über die Rechtsprechung der tschechoslowakischen Aussenordentlichen Volksgerichte gegen Deutsche (1945-48). - München : Wolf, 1962. - 127 s. - (Mitteleuropäische Quellen und Dokumente ; Bd. 6)

183

KOMU sluší omluva : Češi a sudetští Němci : dokumenty, fakta, svědectví. - Praha : Erika, 1992. - 227 s. : fotogr.

184

KONFISKACE nepřátelského majetku podle dekretu Č. 108. - Praha : Tiskové odd. osidlovacího úřadu a Fondu národní obnovy, 1946. - 35 s. - (Nový domov ; Sv. 1)

185

KONFISKACE nepřátelského majetku podle dekretu presidenta republiky ze dne 25. října 1945, čís. 108 Sb. / Sest. Drahomíra Palečková. - Praha : Státní tiskárna, 1946. - 144 s.

186

KONFISKACE, správa a převod nepřátelského majetku : zákony, vyhlášky, směrnice a pokyny. - Praha : Fond národní obnovy, 1947. - 709 s.

187

NĚMCI ven! : brněnský pochod smrti 1945 : dokumentace = Die Deutschen raus! / Uspoř. Hanns Hertl, Erich Pillwein, Karl Walter Ziegler ; Přel. Jana Šlajchrtová ; Předml. Ján Mlynárik. - Praha : Dauphin, 2001. - 277 s.

188

ODSUN - die Vertreibung der Sudetendeutschen : Dokumentation zu Ursachen, Planung und Realisierung einer »ethnischen Säuberung« in der Mitte Europas 1848/49-1945/46. 1, Vom Völkerfrühling und Völkerzwist 1848/49 bis zum Münchner Abkommen 1938 und zur Errichtung des »Protektorats Böhmen und Mähren« 1939 = Vyhnání sudetských Němců : dokumentace o příčinách, plánování a realizaci »etnické čistky« ve středu Evropy 1848/49-1945/46. 1, Od probuzení národů a národnostních hádek 1848/49 k Mnichovské dohodě 1938 a zřízení »Protektorátu Čechy a Morava« 1939 / Hrsg. v. Roland J. Hoffmann, Alois Harasko. -

München : Sudetendeutsches Archiv, 2000. - 944 s.

189

PRINZ, Friedrich: Ein Mythos zerbricht: Benes : Vortrag, gehalten anlässlich einer Veranstaltung des Sudetendeutschen Rates am 27.11.1991 im Sudetendeutschen Haus in München. - München : Sudetendeutsche Stiftung, 1991. - 36 s.

190

RACHE nicht, Gerechtigkeit : Geschichte und Leidensweg einer Volksgruppe : eine Dokumentation / Hrsg. v. Fritz Schattauer. - Stronsdorf : KFM, 1989. - 256 s.

191

REICHLING, Gerhard: Die deutschen Vertriebenen in Zahlen. 1, Umsiedler, Verschleppte, Vertriebene, Aussiedler 1940-1985. - Bonn : Kulturstiftung der deutschen Vertriebenen, 1986. - 72 s.

192

SBÍRKA dekretů presidenta republiky : souhrn všech dekretů, jež byly vydány. - Brno : Melantrich, 1945. - 237 s.

193

SEZNAM hledaných Němců a osob vyhoštěných z ČSR. - Praha : Kriminální ústředna, 1949. - 325 s.

194

SOUPIS archivních pramenů k dějinám Němců v České a Slovenské republice. 8, Internační tábory a sběrná střediska. 9, Archivní sbírky. 10, Ostatní / Z pověření české části Německo-české komise historiků k vyd. přípr. Václav Babička. - Praha : Ministerstvo zahraničních věcí, 1995. - 153 s.

195

The SUDETEN German problem in international politics. - München : Universitätsbuchdruckerei und Verl., 1971. - 45 s., mapy.

196

Die SUDETENDEUTSCHE Frage : Entstehung, Entwicklung und Lösungsversuche 1918-1973 : Analysen und Dokumente / Hrsg. v. Wolfgang Götz. - Mainz : Hase und Koehler, 1974. - 230 s.

197

SUCHOMEL, Ludwig: Dokumentation über die Vertreibung der Deutschen aus dem Raum Wildenschwert [Ústí nad Orlicí] am 8. März 1946. - Idar-Oberstein : Selbstverl., 1996. - 46 s., obr.

198

THURICH, Eckart: Schwierige Nachbarschaften : Deutsche und Polen - Deutsche und Tschechen im 20. Jahrhundert : eine Darstellung in Dokumenten. - Stuttgart : Kohlhammer, 1990. - 204 s.

199

TRPKÝ úđel : vřbor dokumentů k dějinám německé sociální demokracie v ĀSR v letech 1937-1948 / Ed. Hana Mejdrová. - Praha : Ústav mezinárodních vztahů, 1997. - 260 s.

200

VERNER, Vladimřr: Státní občanství : podle ústavnřho dekretu presidenta republiky ze dne 2. srpna 1945 ř. 33 Sb. / Výklad podává ... - 2. vyd. - Praha : Linhart, 1945. - 47 s. - (Sbřrka právnřích pojednání ; Sv. 63)

201

Die VERTREIBUNG der deutschen Bevölkerung aus der Tschechoslowakei. 1-2 / Hrsg. Bundesministerium für Vertriebene Flüchtlinge und Kriegsgeschädigte. - Berlin : Hayn's Erben, 1957. - xiii, 357 s. ; xvi, 818 s. - (Dokumentation der Vertreibung der Deutschen aus Ost-Mitteleuropa ; Bd. IV/1-IV/2)

202

VERTREIBUNG und Flucht aus dem Kreis Tachau im Egerland : Schicksale in Berichten, Dokumenten und Bildern. 1-2 / Hrsg. v. Wolf-Dieter Hamperl. - Seebruck : Mediform, 1997. - 480 s. : il., mapa. [sv. 1] ; Trostberg : Erdl, 1996. - 255 s. : il., mapy [sv. 2]

203

VERTREIBUNG und Vertreibungsverbrechen : 1945-1948 : Bericht des Bundesarchivs vom 28. Mai 1974 : Archivalien und ausgewählte Erlebnisberichte / Red. Silke Spieler. - Bonn : Kulturstiftung der Deutschen Vertriebenen, 1989. - 335 s.

204

VON Anfang an ungerecht : die Behandlung der sudetendeutschen Frage in der Tschechoslowakei : eine Dokumentation. - München : Tins, 1972. - 116 s. - (Mittleuropäische Quellen und Dokumente ; Bd. 14)

205

VYSVĚTLIVKY k provádění dekretu presidenta republiky ze dne 20. řervence 1945 ř. 28 Sb. o osídlení zemědělské půdy Němců, Ma_arů a jiných nepřátel státu řeskými, slovenskými a jinými slovanskými zemědělci. - Praha : Ministerstvo zemědělství, 1945. - 55 s.

206

»WEIL Sie Deutscher sind...« : Dokumente und Berichte zur Austreibung aus Südmähren 1945-1946 / Hrsg. v. Felix Bornemann. - 3. Aufl. - Stuttgart : Gstettner, 1980. - 208 s. : il.

III. Vzpomřinky, svědectví, denřky

207

BECHER, Walter: Zeitzeuge : ein Lebensbericht. - München : Langen Müller, 1990. - 495 s. : fotogr.

208

DVORAK, Christa Anna: Aus Böhmen vertreiben, aus Sachsen geflohen, in Bayern heimisch geworden. - Passau : Andreas-Haller, 1997. - 83 s.

209

ECKELT, Gerda: Wo ist mein Heim, mein Vaterland / Předml. Jan Horský. - Ústí n.Labem : Albis international, 1997. - 240 s. : fotogr.

210

EFFERT, Gerold: Damals in Böhmen. - Husum : Husum Druck- und Verlagsgesellschaft, 1996. - 93 s.

211

FIERZ, Olga: Kinderschicksale in den Wirren der Nachkriegszeit : eine Rettungsaktion für jüdische und deutsche Kinder 1945-1947 in der Tschechoslowakei. - Prag : Vitalis, 2000. - 312 s. : il. - České vyd. (výbor): *Dětské osudy z doby poválečné*, Praha 1992.

212

FILIP, Ota: Die stillen Toten unterm Klee : Wiedersehen mit Böhmen. - München : Langen Müller, 1992. - 224 s.

213

GEBERT, Siegfried: Gefesselt Leben in bewegten Zeiten : Erinnerungen eines Vertrieben an Isergebirgsheimat, Zweiter Weltkrieg, Vertreibung, Neuanfang im Westen. - Kaufbeuren-Neugablonz : [vl.n.], 1999. - 213 s.

214

HELFERT, Erich Anton: Valley of the shadow : after the turmoil my heart cries no more. - Berkeley : Creative Arts Book, 1997. - xxii, 343 s.

215

HERGLOTZ, Heribert K.: Blätter aus dem Tagebuch eines Überlebenden. - Nürnberg : Preussler, 1999. - vi, 344 s.

216

HOŘKÉ loučení s Kopřivnicí : zážitky mezi útekem a vyhnáním 1945-1946 = Bitter Abschied von Nesselsdorf : Erlebnisse zwischen Flucht und Vertreibung 1945-1946 / Vyd. Waltraud Schneider ; Přísp. Gertrude Schustala a Paul von Strobl-Albeg ; Úvod Hans Richter ; Z něm. orig. přel. Zdeněk Matula, Jan Navrátil a Karel Gold. - Kopřivnice : vl.n., 2001. - 42 s. : fotogr. - Orig. vyd.: *Bitter Abschied von Nesselsdorf*, Nürnberg 1996.

217

HÜBLER, Ursula: Meine Vertreibung aus Prag : Erinnerungen an den Prager Aufstand 1945. - München : Oldenbourg, 1991. - 147 s. - (Biographische Quellen zur deutschen Geschichte nach 1945 ; Bd. 11)

218

KOMENDA-SOENTGERATH, Olly: Im Schatten Prags. - Köln : Wissenschaft und Politik, 1990. - 118 s. - Angl. vyd.: *In the shadow of the Prague*, London 1996.

219

LANGER, Kurt: Dny strachu : Zpráva o »odsunu« sudetských Němců z Bruntálska / Přel. Milan Kubes. - Praha : Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1992. - 72 s. - Orig. vyd.: *Tage*

der Angst, Esslingen a.Neckar 1990.

220

LETZTE Tage im Sudetenland / Hrsg. v. Walli Richter. - 2. Aufl. - München : Langen Müller, 1989. - 472 s.

221

LUDVÍK, Zbyněk - BUREŠ, Václav: Košický vládní program - narudlý počátek s rudým zakončením : zločiny proti lidskosti na území ČSR po roce 1945 a po únoru 1948 - kruté vzpomínky a svědkové století - vyprávění prominentů za mřížemi a dráty - dokumentace. - Frankfurt a.Main : vl.n., 2001. - 424 s : fotogr.

222

PAUSEWANGOVA, Gudrun: Vzpomínám na Rozinkovou louku / Z něm. orig. přel. Vojtěch Terber. - Praha : Aurora, 2001. - 321 s. - Orig. vyd.: *Fern von der Rozinkawiese*, München 1994.

223

RAZUMOVSKY, Maria - RAZUMOVSKY, Daria - RAZUMOVSKY, Olga: Unser Abschied von der tschechischen Heimat : Tagebücher 1945-1946. - Wien : Böhlau, 2000. - 365 s.

224

REICHENBERGER, Emanuel J.: Sudetendeutsche Passion : für Wahrheit und Gerechtigkeit. - Kiel : Arndt, 1995. - 238 s.

225

RESCH-ROTHENBURG, Franz: Tage des Grauens : die Tragödie der Vertreibung. - Berg : VGB, 1995. - 317 s.

226

SHELL, Margarete: Ein Tagebuch aus Prag 1945-46. - Kassel : Bundesministerium für Vertriebene, 1957. - 279 s., mapy. - (Dokumentation der Vertreibung der Deutschen aus Ost-Mitteleuropa)

227

SCHOLZ, Franz: Kollektivschuld und Vertreibung : kritische Bemerkungen eines Zeitzeugen. - Frankfurt a.Main : Knecht, 1995. - 295 s.

228

SCHREIBER, Ludwig: Tragödie unserer Heimat. - Kiel : Arndt, 1997. - 294 s.

229

SHWELLA, Eleonora: 50 let po vyhnání : »Mami, jsou Němci horší než ostatní lidé?« : zpráva o skutečné události. - Karlsruhe : Schwella, 1998. - 86 s. - Orig. vyd.: *50 Jahre nach der Vertreibung*, 3. Aufl., Karlsruhe 1996.

230

SVĚDKOVÉ zamlčené minulosti = Zeugen der verschwiegenen Vergangenheit. - Praha : Prago Media, 1995. - 109 s. : obr. - Souběž. čes. a něm. text.

231

TÁBORSKÝ, Eduard: Prezident Beneš mezi Východem a Západem / Přel. Petr Valenta. - Praha : Mladá fronta, 1993. - 327 s. - (Archiv ; Sv. 69) - Orig. vyd.: *President Edvard Benes : between East and West, 1938-1948*, Stanford 1981.

232

URBAN, Ilse: Damals im Sudetenland : Schicksal einer Vertriebenen. - 2. Aufl. - Berlin : Frieling, 1995. - 92 s.

233

40 Jahre nach Flucht und Vertreibung : ... als der Exodus begann : Augenzeugen berichten / Hrsg. v. Hans-Ulrich Engel. - 2. Aufl. - Düsseldorf : Rau, 1985. - 155 s.

234

VOR 50 Jahres - 1945/46 : Flucht und Vertreibung / Nach Berichten zsgest. v. Kurt Görlich. - Meschede, 1996. - 48 s.

235

WAGNEROVÁ, Alena: Odsunuté vzpomínky : z vyprávění mých sudetoněmeckých generačních vrstevníků / Přel. Anna Rosová, Marie Karstenová, Alena Wagnerová. - Praha : Prostor, 1993. - 132 s. - (Obzor) - Orig. vyd.: *1945 waren sie Kinder*, Köln 1990.

236

WOJACZEKOVÁ-STEFFKEOVÁ, Elfriede: Ze země milované do země zaslíbené : vzpomínky z let 1945-1952 / Z něm. přel. Marie Reslová. - Praha : Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1995. - 162 s., il. - (Knihovna Střední Evropy ; Sv. 3)

237

WULFFEN, Barbara von: Urny plné medu : česká země - výprava do ztraceného času / Z něm. orig. přel. Božena Koseková. - Brno : Atlantis, 2001. - 218 s. - Orig. vyd.: *Urnen voll Honig*, Frankfurt a.Main 1991.

238

ZHOŘ, Antonín: Vzpomínky na školní rok 1946-47. - Praha : Komenium, 1947. - 32 s. : fotogr.

IV. Ohlas v literatuře, bibliografie

239

FLUCHT und Vertreibung in der deutschen Literatur / Hrsg. v. Sascha Feuchert. - Frankfurt a.Main ; Wien : Lang, 2001. - 355 s.

240

FLUCHT und Vertreibung in der Literatur nach 1945 / Hrsg. v. Frank-Lothar Kroll. - Berlin : Gebr. Mann, 1997. - 162 s.

241

GOLLOVÁ, Miroslava: Bibliografie regionálních bohemik v západoněmecké publicistice za léta 1945-1966. 1-2. Praha : Ústav československých a světových dějin ČSAV, 1971. - 279 s. ; S.

280-578.

242

HELBIG, Louis Ferdinand: Der ungeheure Verlust : Flucht und Vertreibung in der deutschsprachigen Belletristik der Nachkriegszeit. - 2. Aufl. - Wiesbaden : Harrassowitz, 1989. - 295 s.

243

LANDSCHAFTEN der Erinnerung : Flucht und Vertreibung aus deutscher, polnischer und tschechischer Sicht / Hrsg. v. Elke Mehnert. - Frankfurt a.Main : Lang, 2001. - 464 s.

244

MICHALÁKOVÁ, Irena: Bibliografie Chebsko 1945-1948. - Cheb : Chebské muzeum, 2001. - 112 s.

245

VERTRIEBEN... : literarische Zeugnisse von Flucht und Vertreibung : eine Auswahl aus Romanen, Erzählungen, Gedichten, Tagebücher und Zeichnungen der Jahre 1945-1985 / Gesamm. v. Ernst-Edmund Keil ; Mit einem hist. Exkurs v. Hans-Werner Rautenberg. - Bonn : Kulturstiftung der deutschen Vertriebenen, 1992. - 349 s. : il.

V. Nepublikované práce (disertační, diplomové, magisterské ap.)

246

BAJGER, Lubomír: Odsun Němců z ostravské průmyslové oblasti : vliv odsunu Němců na lidnatost a pracovní trh oblasti. - Brno : Univ. J. E. Purkyně, Filozofická fak., 1967. - 113 s., 26 s. příl. - Disertační práce.

247

DVOŘÁK, Tomáš: Německé obyvatelstvo v okrese Jáchymov v letech 1945-1950 / Ved. práce Libor Vykoupil. - Brno : Masarykova univ., Filozofická fak., Historický ústav, 1999. - 144 s., příl. - Diplomová práce.

248

HANYŠOVÁ, Milada: Odsun Němců a osídlování Jáchymovska a Nejdecka v letech 1945-1947. - Praha : Univ. Karlova, Filozofická fak., 1967. - 155 s., příl. - Diplomová práce.

249

HEJNIC, Jan: Češi a Němci v Liberci ve stínu odsunových událostí / Ved. práce Jaroslav Kučera. - Praha : Univ. Karlova, Fak. sociálních věd, 1999. - 39 s. - Bakalářská práce.

250

HEŘMÁNEK, Viktor: Sudetští Němci na Trutnovsku (1880-1991). - Praha : Univ. Karlova, Přírodovědecká fak., Katedra ekonomické a regionální geografie, 1994. - 41 listů, mapy, grafy, tab. - Diplomová práce.

251

HORNÍK, Luboš: Osídlování Děčínska v letech 1945-1952 ve světle místních matrik / Ved.

práce Zdeněk Radvanovský. - Ústí n.Labem : Univ. J. E. Purkyně, Pedagogická fak., Katedra historie, 1997. - 126 listů : tab., grafy. - Diplomová práce.

252

HRAZDÍRA, Jiří: Internační tábor Ústí nad Labem 1945-1947 / Ved. práce Zdeněk Radvanovský. - Ústí n.Labem : Univ. J. E. Purkyně, Pedagogická fak., Katedra historie, 1994. - 59 listů, příl. - Diplomová práce.

253

CHLOUBOVÁ, Kateřina: Internační, sběrné a pracovní tábory na Děčínsku po druhé světové válce / Ved. práce Zdeněk Radvanovský. - Ústí n.Labem : Univ. J. E. Purkyně, Pedagogická fak., Katedra historie, 1995. - 57 listů, obr. příl. - Diplomová práce.

254

JEGROVÁ, Alena: Odsun Němců z Československa a snahy o jejich rozptýlení ve vnitrozemí v letech 1945-1950 na příkladu současného okresu Teplice / Ved. práce Zdeněk Radvanovský. - Ústí n.Labem : Univ. J. E. Purkyně, Pedagogická fak., Katedra historie, 1994. - 62 listů, příl. - Diplomová práce.

255

JELÍNEK, Pavel: Právní aspekty řešení odsunu německého obyvatelstva po roce 1945 / Školitel Miloslav Doležal. - Praha : Univ. Karlova, Právnická fak., 1996. - 128 s., příl. - Disertační práce.

256

KOČOVÁ, Kateřina: Tábor ve Stráži nad Nisou a odsun Němců / Ved. práce Zdeněk Radvanovský. - Ústí n.Labem : Univ. J. E. Purkyně, Pedagogická fak., Katedra historie, 1998. - 73 listů, příl. - Diplomová práce.

257

KROČA, Jan: Odsun Němců a Karlovarsko. - Praha : Univ. Karlova, Filozofická fak., Katedra hospodářských a sociálních dějin, 1993. - 120 s., příl. - Diplomová práce.

258

KŘIVÁNEK, Roman: Příspěvek k odsunu Němců ze soudního okresu Jihlava / Ved. práce Jaroslav Vaculík. - Brno : Masarykova univ., Pedagogická fak., Katedra historie, 1994. - 79 s., obr. - Diplomová práce.

259

LEGNEROVÁ, Blanka: Poválečná léta 1945-1947 v průmyslovém pohraničním městě Vejprty / Ved. práce Zdeněk Radvanovský. - Ústí n.Labem : Univ. J. E. Purkyně, Pedagogická fak., Katedra historie, 1999. - 87 listů, příl. - Diplomová práce.

260

MICHELFEIT, Christine: Die Vertreibung der Sudetendeutschen im Spiegel der Literatur. - Innsbruck : Univ. Innsbruck, 1995. - 261 s. - Disertační práce.

261

MOCZERNIUKOVÁ, Ingrid: Tři české prózy o odsunu sudetských Němců : Václav Řezáč: Nástup, Jaroslav Durych: Boží duha, Vladimír Körner: Adelheid / Ved. práce Jiří Trávníček. -

Brno : Masarykova univ., Filozofická fak., 1996. - 80 s. - Diplomová práce.

262

MOTL, Marek: Dekrety prezidenta v právním řádu poválečné ČSR / Ved. práce Ladislav Soukup. - Praha : Univ. Karlova, Právnická fak., Katedra právních dějin, 2001. - 54 s. - Diplomová práce.

263

PAČÍSKOVÁ, Dana: Poválečná vesnice na Novobystřicku : k problematice zaniklých obcí v pohraničním pásmu / Ved. práce Josef Blüml. - České Budějovice : Jihočeská univ., Pedagogická fak., Historický ústav, 2000. - 152 s., 34 s. příl. - Diplomová práce.

264

PAPÍRNÍKOVÁ, Petra: Činnost internačního střediska v Chomutově v letech 1945-1947 / Ved. práce Zdeněk Radvanovský. - Ústí n.Labem : Univ. J. E. Purkyně, Pedagogická fak., Katedra historie, 1998. - 48 listů, příl. - Diplomová práce.

265

PAVLÍČEK, Martin: Fulnecko v letech 1938-1948 / Ved. práce Zdeněk Jirásek. - Opava : Slezská univ., Filozoficko-přírodovědecká fak., Ústav historie a muzeologie, 1998. - Magisterská práce.

266

PINKAVA, Luděk: Situace na Broumovsku při vyhnání Němců v roce 1945 / Ved. práce Ján Mlynárik. - Praha : Univ. Karlova, Filozofická fak., Ústav českých dějin, 1997. - 75 s. - Diplomová práce.

267

PITHARTOVÁ, Klára: Paměť a zapomnění : současný stav paměti a zapomínání na dobu odsunů a osidlování pohraničí po druhé světové válce v severočeském pohraničí / Ved. práce Jan Pargač. - Praha : Univ. Karlova, Filozofická fak., Ústav etnologie, 1998. - 103 s. - Diplomová práce.

268

POKORNÝ, Martin: Odsun Němců z Československa a snahy o jejich rozptýlení ve vnitrozemí v letech 1945-1950 na příkladu okresu Jablonec nad Nisou / Ved. práce Zdeněk Radvanovský. - Ústí n.Labem : Univ. J. E. Purkyně, Pedagogická fak., Katedra historie, 1994. - 79 listů, příl. - Diplomová práce.

269

POLÁKOVÁ, Jenny: Ilse Tielschová-Felzmannová v kontextu německy psané literatury o válce a odsunu. - Brno : Masarykova univ., Filozofická fak., 1994. - 249 s. - Disertační práce.

270

POULOVÁ, Lada: Poličsko v letech 1939-1948 / Ved. práce Zdeněk Jirásek. - Opava : Slezská univ., Filozoficko-přírodovědecká fak., Ústav historie a muzeologie, 1998. - Magisterská práce.

271

PTÁČKOVÁ, Marta: Jaromír Merhaut : Čech, který se stal »Němcem« : nástin osudu jednoho

člověka české národnosti, ale říšské státní příslušnosti v letech 1945-1947 a německá problematika na poválečném Novostrašecku v kontextu celospolečenské situace / Ved. práce Leoš Šatava. - Praha : Univ. Karlova, Filozofická fak., Ústav etnologie, 1998. - 114 s. - Diplomová práce.

272

SANTNER, Jaroslav: Odsun Němců z Kadaňska 1945-1947 / Ved. práce Kateřina Mertová. - Ústí n.Labem : Univ. J. E. Purkyně, Pedagogická fak., Katedra historie, 1996. - 90 listů, příl. - Diplomová práce.

273

SCHALLNER, Dieter: Konec soužití : vysídlení Němců z jihlavského jazykového ostrůvku / Ved. práce Eduard Kubů. - Praha : Univ. Karlova, Filozofická fak., Katedra hospodářských a sociálních dějin, 1993. - 101 s. - Diplomová práce.

274

SEHNALÍKOVÁ, Martina: Sudetoněmecký problém - historie a současnost / Ved. práce Jiří Nolč. - Brno : Masarykova univ., Pedag. fak., Katedra filozofie a občanské výchovy, 2001. - 83 listů. - Diplomová práce.

275

SIROVÁTKO, Tomáš: Londýnské dekrety prezidenta republiky / Ved. práce Jan Kuklík. - Praha : Univ. Karlova, Právnická fak., Katedra právních dějin, 2000. - 41 s., 13 s. příl. - Diplomová práce.

276

SOBOTKA, Petr: Odsun Němců z Brna : 1945-1947 / Ved. práce Libor Vykoupil. - Brno : Masarykova univ., Filozofická fak., 1997. - 117 s., příl. - Diplomová práce.

277

ŠMÍDOVÁ, Zdenka: Odsun Němců z Frývaldovska po roce 1945 / Ved. práce Ctibor Nečas. - Brno : Masarykova univ., Filozofická fak., 1992. - 92 s., obr. příl. - Diplomová práce.

278

TEJKL, Luboš: Německé obyvatelstvo na Lanškrounsku a jeho vyhnání. - Hradec Králové : Vysoká škola pedagogická, 1992. - 126 s., příl. - Diplomová práce.

279

VANIŠOVÁ, Marie: Odsun Němců na Písecku v letech 1945-1948 / Ved. práce Robert Kvaček. - Praha : Univ. Karlova, Filozofická fak., Ústav českých dějin, 2000. - 149 s., tab. - Diplomová práce.

280

VOSÁLA, Jiří: Odsun Němců z Československa a snahy o jejich rozptýlení ve vnitrozemí v letech 1945-1950 na příkladu okresu Česká Lípa / Ved. práce Zdeněk Radvanovský. - Ústí n.Labem : Univ. J. E. Purkyně, Pedagogická fak., Katedra historie, 1994. - 66 listů, příl. - Diplomová práce.

281

ZÁPOTOCKÁ, Kristýna: Správní aspekty odsunu Němců a zemědělského osídlování pohraničí českých zemí po druhé světové válce : analýza odsunu Němců a zemědělského osídlování na okrese Litoměřice. - Praha : Univ. Karlova, Filozofická fak., Katedra pomocných věd historických a archivního studia, 1983. - 145 s., obr., mapy. - Diplomová práce.

282

ZAVŘELOVÁ, Dana: Odsun Němců z Československa / Ved. práce Miloslav Doležal. - Praha : Univ. Karlova, Právnická fak., Katedra právních dějin, 1999. - 48 s. - Diplomová práce.

283

ZBORNÍKOVÁ, Alena: Odsun sudetských Němců z Kraslicka. - Plzeň : Západočeská univ., Právnická fak., 2000. - 100 s. - Rigorózní práce.

284

ZNOY, Cornelia: Die Vertreibung der Sudetendeutschen nach Österreich 1945/46 : unter besonderer Berücksichtigung der Bundesländer Wien und Niederösterreich. - Wien : Univ. Wien, 1995. - 201 s., il. - Diplomová práce.

285

ŽIPPAIOVÁ, Lucie: Vysídlení Němců z okresu Sokolov v letech 1945-1947 / Ved. práce Ján Mlynárik. - Praha : Univ. Karlova, Filozofická fak., Ústav českých dějin, 1995. - 125, xv s. - Diplomová práce.

Ergänzung für 2001 – 2003

Vysídlení Němců z Československa č. 2.

Výběrová bibliografie literatury z let 2002-2003 a dodatky do r. 2001.

Soupis obsahuje publikace českých autorů a česká vydání zahraničních titulů. Výběr literatury byl ukončen v lednu 2004.

Schéma:

- I. Monografie, sborníky
- II. Dokumenty, projevy
- III. Vzpomínky, deníky, svědectví
- IV. Bibliografie
- V. Nepsané práce (diplomové)

Zpracovala Slavěna Rohlíková

I. Monografie, sborníky

BENEŠOVY dekrety : budoucnost Evropy a vyrovnávání se s minulostí : [Setkání]. Praha, 3.6.2002 / Ed. Muriel Blaive, Georges Mink ; Vyd. CeFReS. - Praha : Dokořán, 2003. - 123 s.

BEZ démonů minulosti : česko-německé vztahy v osudových okamžicích společné minulosti / Kol. aut. pod. ved. Karla Richtera. - 1. vyd. - Praha : Rodiče, 2003. - 344 s. : fotogr.

BRANDES, Detlef: Cesta k vyhnání : 1938-1945 : plány a rozhodnutí o *transferu* Němců z Československa a z Polska / Z něm. orig. přel. Petr Dvořáček. - 1. vyd. - Praha : Prostor, 2002. - 499 s. - (Obzor ; Sv. 39) - Orig. vyd.: *Der Weg zur Vertreibung 1938-1945*, München 2001.

CESTA k dekretům a odsunu Němců : datová příručka / Jan Němeček (ved. kol.), Stanislav Biman, Jindřich Dejmek, Jan Kuklík. - Praha : Littera Bohemica, 2002. - 152 s.

CIHLÁŘ, Jiří: Sudetoněmečtí demokraté, antifašisté a Orlickoústecko. - 1. vyd. - Ústí nad Orlicí : Oftis, 2003. - 184 s. : fotogr. - Res. něm.

ČEŠI a Němci ve střední Evropě. - 1. vyd. - Moravský Beroun : Moravská expedice, 2001. - 126 s. : fotogr. - (Do nitra Askiburgionu ; Sv. 10)

ČEŠI a Němci : dějiny - kultura - politika / Uspoř. Walter Koschmal, Marek Nekula, Joachim Rogall ; Přel. Václav Maidl. - 1. vyd. - Praha : Paseka, 2001. - 473 s.

DĚDINOVÁ, Sidonia: Edvard Beneš - likvidátor : dokumentární román / S doslovem Lu_ka Pachmana. - Praha : Anonce, 2003. - 303 s. : fotogr. - Orig. vyd.: *Edvard Beneš - der Liquidator*, Dinkelsbühl 2000.

DEJMEK, Jindřich - KUKLÍK, Jan - NĚMEČEK, Jan: Historické, právní a mezinárodní souvislosti dekretů prezidenta republiky. - Praha : Medea kultur, 2003. - 207 s.

HAHNOVÁ, Eva - HAHN, Hans Henning: Sudetoněmecká vzpomínání a zapomínání. - Praha : Votobia, 2002. - 234 s. : il.

HRUŠKA, Emil: Pohoří divočáků aneb Sudetoněmecké kapitoly. - 1. vyd. - Praha : Futura, 2002. - 133 s. : fotogr. - (Jiskry v kapse ; Sv. 13)

JE již český právní řád v souladu s právem EU? = Ist das tschechische Rechtssystem bereits EU-konform? : [Kolokvium]. Praha, 3.5.2001. - Praha : Friedrich-Ebert-Stiftung, 2002. - 217 s.

KOJZAR, Jaroslav: Byl odsun skutečně nutností? : o dekretch prezidenta dr. Beneše ze všech stran. - Praha : Futura, 2002. - 24 s. : fotogr.

KUKLÍK, Jan: Mýty a realita tzv. *Benešových dekretů* : dekreta prezidenta republiky 1940-1945. - Praha : Linde, 2002. - 511 s. : příl.

KURAL, Václav: Statt Gemeinschaft ein Auseinandergehen! 2, Tschechen und Deutsche im Grossdeutschen Reich und der Weg zum Abschub (1938-1945). - Praha : Ústav mezinárodních vztahů, 2002. - 346 s.

MACHÁČEK, Pavel: Cesta Čechů a Němců ke dnešku. - 1. vyd. - Praha : Aventinum, 2002. - 151 s.

MANDLER, Emanuel: Benešovy dekreta : proč vznikaly a co jsou. - 1. vyd. - Praha : Libri, 2002. - 126 s.

MARKEL, Martin: Vysídlení Němců z jižní Moravy. - Brno : Vojenská akademie, 2002. - 191 s.

NEBESKÝ, Jiří J. K.: Příběh lágru : internační tábor a perzekuce Němců v Hranicích 1945-1946. - Hranice : Tichý typ, 2003. - 95 s.

PAVLÍČEK, Václav: O české státnosti : úvahy a polemiky. 1, Český stát a Němci / Vyd. Univerzita Karlova. - 1. vyd. - Praha : Karolinum, 2002. - 413 s.

RAŠKA, Francis Dostál: The Czechoslovak exile government in London and the Sudeten German issue. - 1st ed. - Prague : Karolinum, 2002. - 241 s.

ROZUMĚT dějinám : vývoj česko-německých vztahů na našem území v letech 1848-1948 / Zdeněk Beneš, Drahomír Jančík, Jan Kuklík a kol. - Praha : Gallery, 2002. - 302 s. : fotogr., mapy, tb. - Souběž. fr. vyd.: *Pour comprendre l'histoire*.

SLÁDEK, Milan: Němci v Čechách : německá menšina v českých zemích a Československu 1848-1946. - Praha : Pragma, 2002. - 205 s.

STANĚK, Tomáš: Retribuční vězni v českých zemích : 1945-1955. - 1. vyd. - Opava : Slezský ústav Slezského zemského muzea, 2002. - 248 s. - Res. angl.

STANĚK, Tomáš: Verfolgung 1945 : die Stellung der Deutschen in Böhmen, Mähren und Schlesien (ausserhalb der Lager und Gefängnisse) / Übertr. in Deutsche von Otfried Pustejovsky. - Wien : Böhlau, 2002. - 261 s. - (Buchreihe des Institutes für den Donauraum und Mitteleuropa ; Bd. 8) - Orig. vyd.: *Perzekuce 1945*, Praha 1996.

ŠKRÁBEK, Josef: Včerejší strach : jaké to bylo mezi Čechy a Němci? : a jaké to bude. - 1. vyd. - Praha : Vyšehrad, 2002. - 309 s. - Res. něm.

TÉMA: odsun - Vertreibung : transfer Němců z Československa 1945-1947 / Zprac. kol. aut. Z. Beneš, J. Kuklík jr., V. Kural, J. Pešek jr ; Vyd. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. - Praha : SPL-Práce, 2002. - 61 s.

TURNOVEC, Ivan: Sudety : historie jako problém. - Turnov : Drahokam, 2002. - 1 elektronický disk.

II. Dokumenty, projevy

ANI tisíckrát opakovaná lež se nestane pravdou : 52. sjezd Němců odsunutých z Československa [Sjezd]. Augsburk, 3.6.2001 / Přípr. O. Tuleškov. - Praha : Křesťanskosociální hnutí, 2001. - 15 s.

BENEŠ, Edvard: Odsun Němců z Československa : výbor z Pamětí, projevů a dokumentů 1940-1947 / K vyd. přípr. Karel Novotný. - 2., nezm. vyd. - Praha : Dita, 2002. - 237 s.

BENEŠOVY dekrety. 1-2 / Ed. Markéta Matoušková. - Praha : Adonai, 2002. - 204 s. ; 195 s.

BENEŠOVY dekrety : nejvýznamnější dokumenty v plném znění. - Pardubice : Filip Trend, 2002. - 135 s.

BENEŠOVY dekrety : sborník textů / Text Václav Pavlíček, Jindřich Dejmek, Jiří Weigl ; Eds. Iona Bažantová, Marek Loužek ; Předml. Václav Klaus. - Praha : Centrum pro ekonomiku a politiku, 2002. - 183 s. - Přílohy s. 47-180.

DEKRETY prezidenta republiky 1940-1945 : dokumenty / K vyd. přípr. Karel Jech a Karel Kaplan ; Vyd. Ústav pro soudobé dějiny AV ČR. - 2. vyd. - Brno : Doplněk, 2002. - 1066 s. : fotogr. - Res. angl.

HISTORIKOVÉ proti znásilňování dějin : stanovisko Sdružení historiků České republiky / Uspoř. Jiří Kocian. - Praha : Sdružení historiků ČR, 2002. - 20 s.

NĚMCI a Ma_aři v dekretch prezidenta republiky : studie a dokumenty 1940-1945 = Die Deutschen und Magyaren in der Dekreten des Präsidenten der Republik / Uspoř. Karel Jech ; Přel. Jan Hon, Wilfrid Antusch a Eva Hošková ; Vyd. Ústav pro soudobé dějiny AV ČR. - 1. vyd. - Brno : Doplněk, 2003. - 688 s. - Text též něm.

III. Vzpomínky, deníky, svědectví

LERACH, Josef Dubiel von: Odsun Němců v dobytčáku ze Žulové do Furth in Walde. - 1. vyd. - Olomouc : Rubico, 2003. - 128 s. : il.

SCHWARZ, Annelies: Červenobílé křemínky : příběh Liese 1944-1950 / Z něm. orig. přel. Kristina Kaiserová a Hana Tomková. - Ústí n.Labem : Albis international, 2003. - 164 s., obr. příl. - Orig. vyd.: *Wird werden uns wiederfinden*, München 2001.

STÖLZIG, Horst W.: Víc než dva roky jednoho života / Z něm. orig. přel. Hana Tomková. - Ústí n.Labem : Albis international, 2003. - 101 s. - Orig. název: *Mehr als zwei Jahre eines Leben*.

STRIK, Gretl: Tragické májové dny 1945 v Městečku Trnávce : pokus o dokumentaci / ... za spolupráce s rodinnými příslušníky obětí a s německými i s českými obyvateli vesnice. - Středokluky : Z. Susa, 2002. - 77, 89 s. - Český a německý text.

IV. Bibliografie

KUBÍČEK, Jaromír - PAPÍRNÍK, Miloš: Osudy Němců vysídlených z České republiky po roce 1945 : bibliografie periodik a bibliografií. - Brno : Moravská zemská knihovna, 2002. - 82 s. - (Bibliografie a prameny k vývoji Moravy ; 46)

V. Nепublikované práce (diplomové)

BLEJCHAŘOVÁ, Lenka: Mezinárodně právní problematika odsunu sudetských Němců a jejich případných majetkových nároků / Školitel Jiří Malenovský. - Brno : Masarykova univ., Právnická fak., 1993. - 91 listů, 5 příl. - Diplomová práce.

BUREŠOVÁ, Kateřina: Dekrety prezidenta republiky Dr. E. Beneše / Ved. práce Ladislav

Soukup. - Plzeň : Západočeská univ., Fak. právnická, 2000. - 53 s. - Diplomová práce.

HRADECKÁ, Zuzana: Odsun Němců z Děčínska v letech 1945-1946 na základě německých vzpomínek / Ved. práce. - Ústí n.Labem : Univ. J. E. Purkyně, Pedagogická fak., Katedra prvkouky, 2001. - 87 listů, příl. - Diplomová práce.

JECH, František: Mezinárodně právní problematika odsunu sudetských Němců a jejich případných majetkových nároků / Školitel Dalibor Jílek. - Brno : Masarykova univ., Právnická fak., 1995. - 76 listů. - Diplomová práce.

KAŠKA, Václav: Odsun Němců z politického okresu Žamberk / Ved. práce Jaroslav Vaculík. - Brno : Masarykova univ., Fak. pedagogická, Katedra historie, 2002. - 81 listů. - Diplomová práce.

KIRCHNER, Emil: Mezinárodně právní problematika odsunu sudetských Němců a jejich případných majetkových nároků. - Brno : Masarykova univ., Právnická fak., Katedra mezinárodního a evropského práva, 1998. - 70 listů. - Diplomová práce.

KOVAŘÍK, David: Odsun Němců z Jindřichohradecka 1945-1946 / Ved. práce Libor Vykoupil. - Brno : Masarykova univ., Filozofická fak., Historický ústav, 2002. - 102 s., il., mapy. - Diplomová práce.

LÁNÍČEK, Dušan: K odsunu Němců z Československa po druhé světové válce / Školitel Jiří Kroupa. - Brno : Masarykova univ., Právnická fak., 1994. - 53 listů. - Diplomová práce.

MACHAČNÝ, Marek: Odsun Němců z Králicka v letech 1945-1947 / Ved. práce. - Ústí n.Labem : Univ. J. E. Purkyně, Pedagogická fak., Katedra historie, 2002. - 96 listů, příl. - Diplomová práce.

NOVOTNÝ, Miroslav: Odsun Němců z Českolipska po druhé světové válce / Ved. práce Ludomír Kocourek. - Ústí n.Labem : Univ. J. E. Purkyně, Pedagogická fak., Katedra společenských věd, 1999. - 76 listů, obr. mapy. - Diplomová práce.

RAUCH, Jaromír: Odsun Němců a osídlení pohraničí na příkladu obce Dolní Poustevna / Ved. práce Libor Vykoupil. - Brno : Masarykova univ., Filozofická fak., Historický ústav, 2002. - 73 s. - Diplomová práce.

RUSOVOVÁ, Irena: Odsun Němců z Mimoňska v roce 1945 / Ved. práce Zdeněk Radvanovský. - Ústí n.Labem : Univ. J. E. Purkyně, Pedagogická fak., Katedra historie, 2001. - 99 listů, příl., il., mapy. - Diplomová práce.

TVAROHOVÁ, Radka: Vývoj demografických a sídelních struktur v oblasti Lipenské přehrad / Ved. práce Michal Vančura. - České Budějovice : Jihočeská univ., Pedagogická fak., Katedra geografie, 2002. - Diplomová práce.

VELIČKA, Petr: Odsun Němců v roce 1945 a následné demografické změny v severočeském regionu / Ved. práce Miloslav Šašek. - Ústí n.Labem : Univ. J. E. Purkyně, Fak. sociálně-ekonomická, Katedra regionálního a lokálního rozvoje, 1998. - 51 s., příl., tab. - Diplomová práce.

VINŠKOVSKÁ, Monika: Odsunutí Němci z Podbořanska a jejich vnímání sudetoněmecké otázky na základě anketního šetření / Ved. práce Milan Jeřábek. - Ústí n.Labem : Univ. J. E. Purkyně, Pedagogická fak., Katedra geografie, 1998. - 55 listů, tab., grafy, příl. - Diplomová práce.

ZÁHORSKÁ, Lucie: Odsun Němců z Frýdlantska 1945-1947. - Liberec : Technická univ., Pedagogická fak., 2002. - 98 s., 59 s. příl. - Diplomová práce.